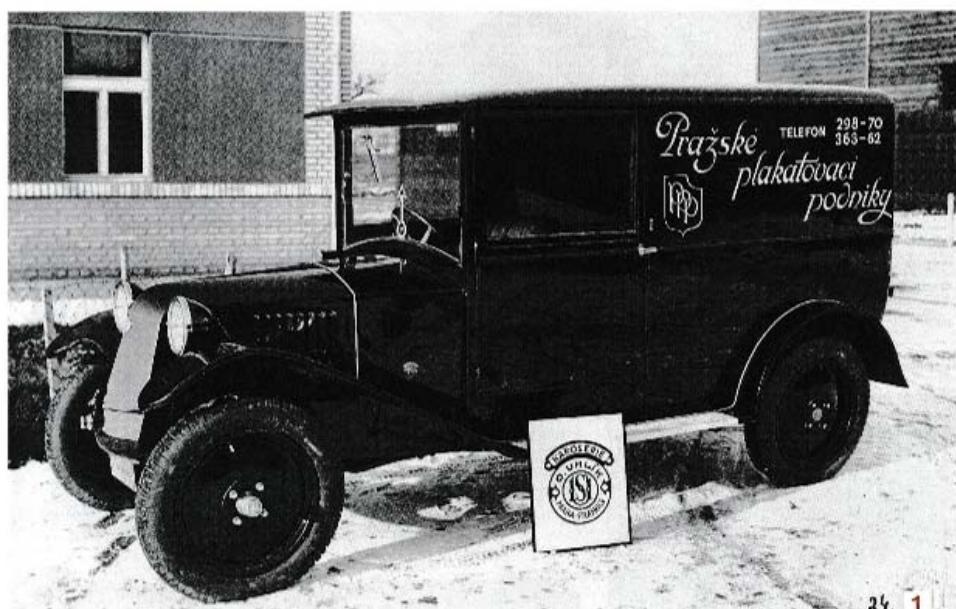

DODÁVKY ZE STRAŠNIC

1 Tatra 12 pro Pražské plakátovací podniky (1928)

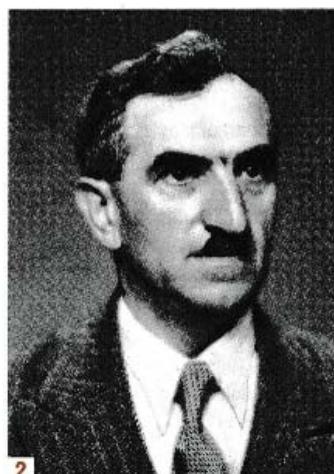
2 Oldřich Uhlík (1888 – 1964)

3 Obchodní kupé Praga Piccolo rozváželo kosmetické přípravky (1928)

24. 1

Uhlíkova karosárna zhotovila pestrou paletu dodávkových vozů, pro něž používala označení *obchodní ambulance*...

JAN TUČEK

2

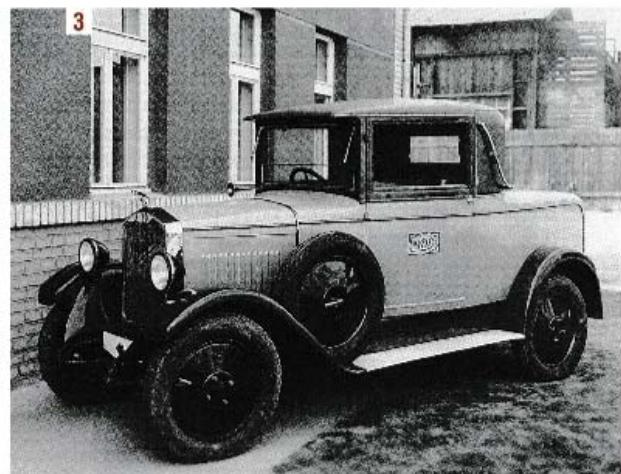

Foto: archiv autenze

O Oldřich Uhlík (1888 – 1964), zakladatel firmy Karosa v Praze-Holešovicích, se v roce 1927 osamostatnil a vybudoval novou, moderně zařízenou karosárnu ve Strašnicích. Její pracovní náplň závisela na požadavcích zákazníků. Vedle elegantně střížených a mnohdy luxusně vybavených osobních vozů tak Uhlík a jeho spolupracovníci oblékali i užitkové automobily. Také tyto skromněji pojaté vozy se vyznačovaly kvalitním zpracováním a někdy i zajímavými liniemi. Na rozdíl od osobních automobilů vznikaly, až na pár výjimek, na podvozcích tuzemských značek... Ukázkou pečlivé práce karosárny Uhlík je dodávková Tatra 12, postavená koncem roku 1928 pro Pražské plakátovací podniky. Řidič i spolujezdec byli chráněni proti nepohodě stejně jako v limuzínce, boky skříňové nástavby byly oplechované. Samozřejmostí byly ozdoby a nápisové vyvedené podle přání zákazníka. Na první pohled nevypadá čtyřválcová Praga Alfa ročníku 1928 jako užitkový vůz, ale zdání klame. V seznamu výkresů je označena jako *obchodní karoserie* – falešný kabriolet, tedy dvoumístné kupé se zadí upravenou tak, aby v ní mohl olo-moucký obchodník Silbermann přepravovat kufr s kosmetickými přípravky. Poněkud exotickým dojmem působí skříňový Fiat 509

ročníku 1928 na kovových paprskových kolech Sankey, jehož boky zdobí spolu s nápisem Egerer a Masarek také záhadně se tvářící malé okénko. Neobvykle vyhlížející dodávka měla prozaický úkol; z továrny v krušnohorských Vejprtech dovážela do specializované prodejny na pražských Příkopech kravaty, motýlky a další doplňky pánské garderoby.

Mnohem skromnější byla dodávka Praga Piccolo, kterou si ve Strašnicích počátkem roku 1928 objednal pražský velkoobchodník s kancelářskými potřebami Bohumil Jarolímek. Prostor pro řidiče a spolujezdce se obešel bez bočních oken, dveře měla kliky jen zevnitř. Skříňová nástavba byla zhotovena ze dřeva, včetně zadních dveří. Jednou z největších dodávek od Uhlíka byla Tatra 30 s prodlouženým rozvorem, postavená v roce

1930 pro obchodníka z Brna-Králova Pole. Vůz s nepřehlédnutelnou reklamou na oblíbenou lihovou medicínu byl v záznamech karosárny uveden jako *obchodní ambulance*, kterýžto výraz Oldřich Uhlík s oblibou používal. Tříčíta měla komfortně vybavenou uzavřenou kabинu pro řidiče a spolujezdce, výklopnu horní část čelního skla a oplechovanou skříňovou nástavbu, v níž byla uvnitř ukryta i dvojice náhradních kol. V létě 1931 se ve Strašnicích zrodila i decentně střížená dodávka Praga Piccolo, určená pro pražské nakladatelství a knihkupectví Aventinum. Vyznačovala se poměrně rozumným a neděleným čelním oknem, jehož horní rám přechází v linii střechy na tu dobu neobvyklým obloukem. Nadstandardním prvkem bylo i vnější zpětné zrcátko na straně řidiče, nad ►►►

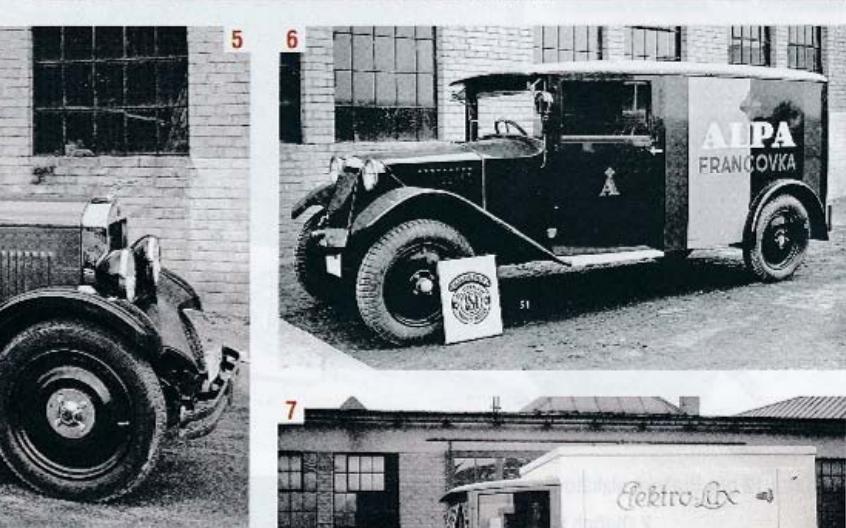
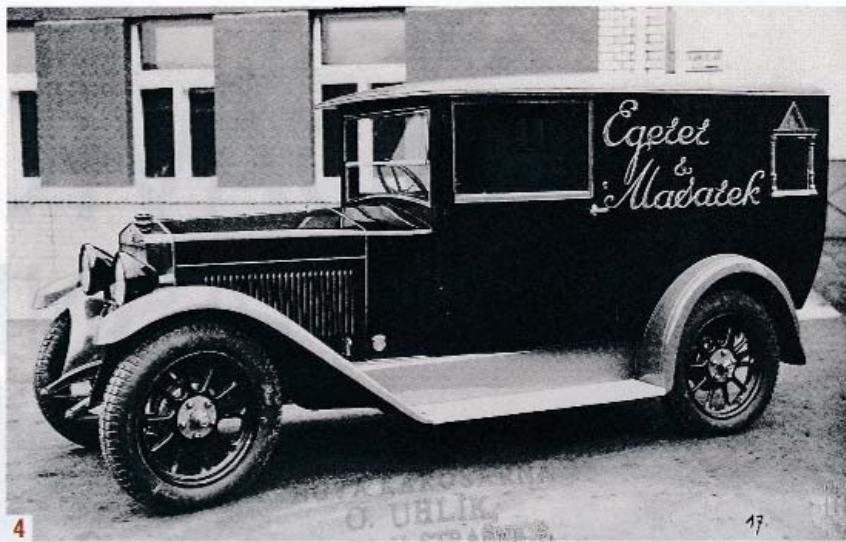

Nadace Uhlíkův fond

► KAROSERIE O. UHLÍK

ukazatelem změny směru jízdy. Pražské zastoupení Elektro-Lux si v karosárně Uhlík postupně objednalo několik vozidel, včetně automobilu ve tvaru vysavače. V roce 1931 vznikla reklamní dodávka, jež propagovala lednice švédské značky. Za základ posloužil podvozek jedenapůltunového nákladního vozu Ford AA, jehož vzhled vylepšily velkoplošné kryty kol.

V létě 1935 vznikl v Uhlíkově karosárně první návrh dodávkového vozu na podvozku Aero 30 s předním pohonem. Není ale zřejmé, zda ve Strašnicích karoserii pro dodávkovou třícičku skutečně zhotovili, nebo jen dodali díly k montáži do výsočanské továrny Aero. Patrně nej-elegantnejší dodávkovým automobilem s karoserií ze Strašnic byla Praga Lady ročníku 1939, určená k distribuci výrobků Maggi, zejména polévkových kostek. Ve dvoubarevném provedení měla důsledně zaoblené

tvary, přístup do nákladního prostoru otevírala nahoru vyklápěcí zadní stěna, jež zabíhala až do oblé střechy. Pod prahem zadní stěny bylo sklopné obdélníkové víko, za nímž se skrývalo vodorovně uložené náhradní kolo. Eleganci naopak neopýlávala skříňová Praga LN s prodlouženým rozvorem a zadními koly, umístěnými v rozích karoserie. Důvod byl ryze praktický: zákazník, pražský obchodník s klavíry a pianiny Rendl, totiž požadoval, aby podběhy zadních kol zabíraly co nejméně místa a přitom byla v blízkosti těžiště automobilu co největší ložná plocha pro rozměrná a těžká břemena. Skutečnou karosařskou kreaci byl skříňový automobil, postavený v roce 1939 pro Černý pivovar, který sídlil na pražském Karlově náměstí. Za základ posloužil podvozek lehkého nákladního vozu Walter (patrně typu PN) s nízkým rámem, na nějž Uhlík navrhl karoserii se zakrytými předními i zadními koly, výraznou oblou předí a svažující se zaoblenou zadní. V té byly rozměrné nahoru vyklápěcí dveře. Třímístná kabina měla v oblém náběhu střechy, nad děleným čelním sklem, dvě přidavná okénka, na bocích nákladního prostoru byly prosklené a prosvícené transparenty s nápisem Černý pivovar a logem proslulého pohostinského podniku. Za protektorátu počet zakázek výrazně poklesl, jednou z výjimek je skříňový vůz pro známou pražskou pekárnu Odkolek, postavený v létě 1942 na podvozku třítunového nákladního vozu Praga RN. Poznámka v záznamech karosárny prozrazuje, že vůz byl upraven na pohon náhradním palivem, patrně dřevoplynem, zvenku to však není nijak viditelné. Stavba karoserie pekařského vozu byla poměrně pracná, na každém boku nástavby byly troje jednokřídle a jedny dvoukřídle dveře, jež otvíraly přístup k jednotlivým sekčím skříň navzájem odděleným dřevěnými přepážkami. Pečlivé zpracování bylo i tentokrát u firmy Uhlík samozřejmostí. ■

4 Fiat 509 firmy Egerer a Masarek přepravoval hlavně kravaty (1928)

5 Praga Piccolo se zaobleným horním rámem čelního okna (1931)

6 Tatra 30 s dlouhým rozvorem jezdila od roku 1930 v Brně

7 Lednice Elektro-Lux na kolech: jedenapůltunový Ford AA (1931)

8 Dodávková Praga Lady ročníku 1939 s elegantně zaoblenou zadní

9 Skříňová Praga LN na přepravu klavírů a pianin z roku 1939

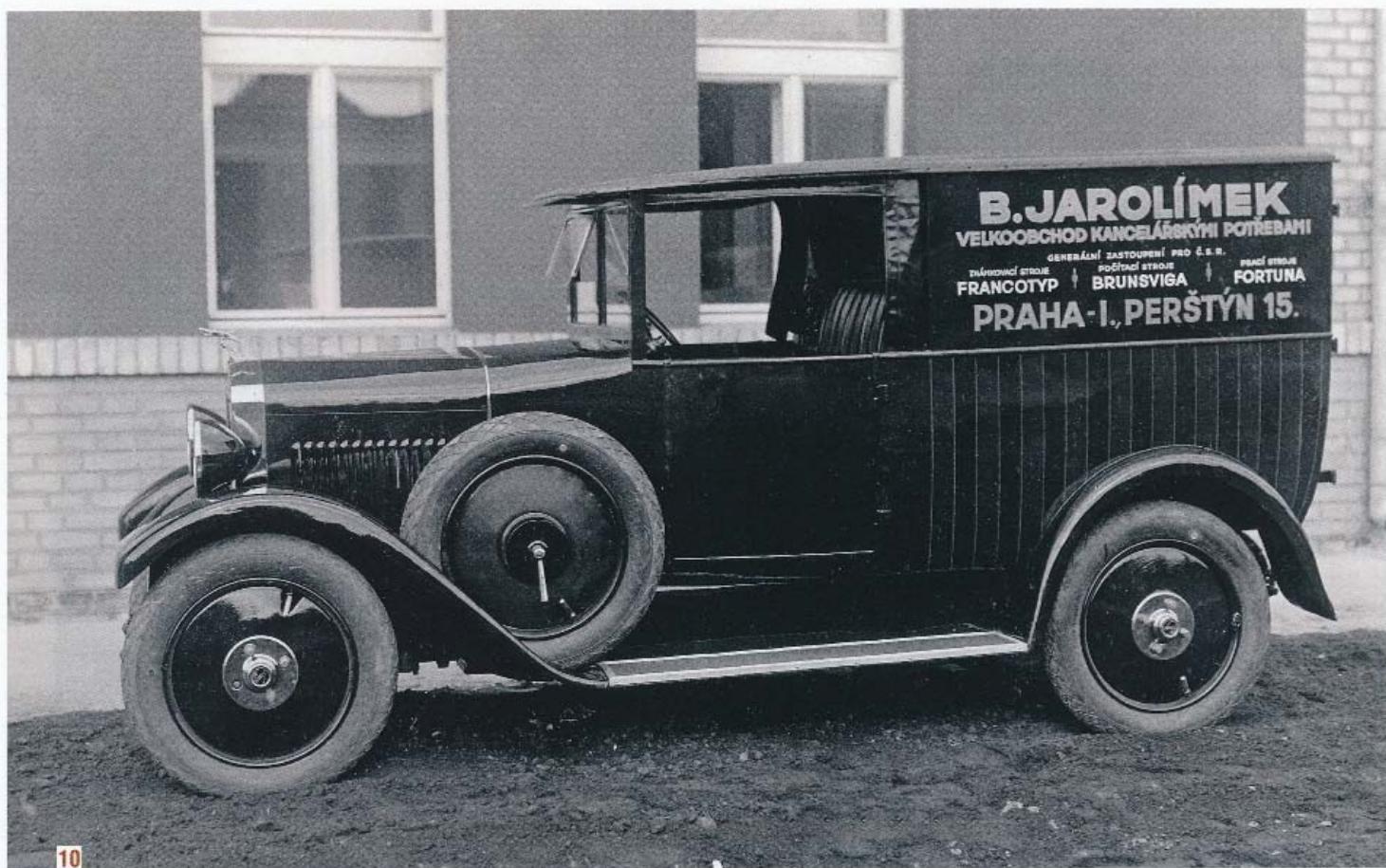
10 Praga Piccolo ročníku 1928 s dřevěnou nástavbou

11 Užitková aerodynamika, aneb Walter pro pražský Černý pivovar (1939)

12 Skříňový Walter měl nahoru vyklápěcí zadní stěnu karoserie

13 I za protektorátu kvetl obchod s vínem, Tatra 57 A ročníku 1940

14 Praga RN karosovaná v roce 1942 pro pražskou pekárnu Odkolek

10

Foto archiv autora

11

12

13

14